

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2015 m. gegužės 21 d.¹

Byla C-439/13 P

**Elitaliana SpA
prieš**

Eulex Kosovo

„Žodinės proceso dalies atnaujinimas — Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) — Europos Sąjungos misija — Sąjungos teismų jurisdikcija — Sąjungos biudžetas — Viešojo paslaugų pirkimo sutartys — Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 — Konkurso procedūra dėl pagalbos sraigtasparniui Eulex misijoje Kosove — Sprendimo dėl viešojo pirkimo sutarties sudarymo teisėtumo kontrolė“

I – Įžanga

1. Ši byla iškelta remiantis ieškiniu dėl panaikinimo, kurį Europos Sąjungos Bendrajame Teisme pagal Italijos teisę įsteigta įmonė *Elitaliana SpA* (toliau – *Elitaliana*) pareiškė dėl priemonės, per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą² priimtos Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove *Eulex Kosovo* – subjekto, įsteigto 2008 m. vasario 4 d. Tarybos bendraisiais veiksmais 2008/124/BUSP dėl Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove³. Atmesdamas *Elitaliana* ieškinį kaip nepriimtina remdamasis tuo, kad *Eulex Kosovo* neturėjo atsakovo statuso⁴, Bendrasis Teismas Nutartyje *Elitaliana / Eulex Kosovo*⁵ nusprendė, jog nereikia priimti sprendimo dėl klausimo, susijusio su jo jurisdikcija nagrinėti ieškinius dėl aktų, priimtų remiantis ES sutarties nuostatomis, susijusiomis BUSP.

2. Savo pirmojoje išvadoje, pateiktoje dėl apeliacinio skundo, pareikšto dėl minėtos nutarties⁶, atsižvelgdamas į *Eulex Kosovo* statusą, siūliau apeliacinį skundą atmesti. Joje nepateikiau savo nuomonės dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — Sudarant viešojo pirkimo sutartį „EuropeAide/131516/D/SER/XK – pagalba sraigtasparniui *Eulex* misijoje Kosove (PROC/272/11)“.

3 — OL L 42, p. 92.

4 — Bendrajame Teisme pareikštame ieškinyje *Eulex Kosovo* pateikė nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą, kurį grindė, pirma, tuo, kad šioje byloje *Eulex Kosovo* neturi atsakovo statuso, ir, antra, tuo, kad Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos, nes ginčijami aktai turėjo būti priimti remiantis ES sutarties nuostatomis, susijusiomis su bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP).

5 — T-213/12, EU:T:2013:292, toliau – skundžiama nutartis.

6 — Ginčo aplinkybės nurodytos skundžiamoje nutartyje ir mano pirmojoje išvadoje šioje byloje (C-439/13 P, EU:C:2014:2416).

3. Vis dėlto, kad galėtų priimti sprendimą šioje byloje, Teisingumo Teismas norėjo gauti išsamesnės informacijos apie visus reikšmingus aspektus, tad 2015 m. vasario 10 d. nutartimi nusprendė atnaujinti žodinę proceso dalį, kad šalys galėtų pareikšti savo požiūrį dėl to, ar:

„<...> Europos Sąjungos Bendrasis Teismas ir Teisingumo Teismas turi jurisdikciją nagrinėti šią bylą, atsižvelgiant į nuostatas, susijusias su [BUSP], esančias ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje ir SESV 275 straipsnyje.“

4. Pagal ESS 24 straipsnį, aiškinamą kartu su SESV 275 straipsniu, iš tiesų Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos dėl nuostatų, susijusių su BUSP, išskyrus kontrolę atsižvelgiant į ESS 40 straipsnį ir SESV 275 straipsnio antrą pastraipą.

5. Vis dėlto pirmiausia norėčiau pabrėžti, jog ši byla, kadangi yra susijusi su viešojo pirkimo sutartimis, sudarytomis vykdant Sąjungos išorės veiksmus, tiesiogiai patenka į Europos Sąjungos teisės nuostatų, kuriomis reglamentuojami biudžeto klausimai, taikymo sritį. Kaip *Elitaliana*, Europos Sąjungos Taryba ir Komisija, kurios iš esmės sutaria, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją nagrinėti šią bylą⁷, ketinu pateikti argumentų, patvirtinančių Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo jurisdikciją tikrinti sprendimo dėl viešojo pirkimo sutarties sudarymo teisėtumą atsižvelgiant į taisykles, taikytinas Sąjungos biudžeto srityje, taip pat atsižvelgiant į priemonių, kurioms taikoma BUSP, finansavimą ir į Sąjungos biudžeto vykdymą.

II – Teisinis pagrindas

6. ESS 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Administracinės išlaidos, kurias institucijos patiria įgyvendinant šį skyrių, finansuojamos iš Sąjungos biudžeto.“

7. Pagal ESS 41 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą einamosios išlaidos, susidarančios įgyvendinant šį skyrių, taip pat yra finansuojamos iš Sąjungos biudžeto, išskyrus tokias išlaidas, kurios susidaro dėl karinio arba gynybinio pobūdžio operacijų, ir atvejus, kai Taryba vieningai nusprendžia kitaip.

8. SESV 310 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Visi Sąjungos pajamų ir išlaidų straipsniai įtraukiami į kiekvieniems finansiniams metams sudaromas sąmatas ir nurodomi biudžete.“

Sąjungos metinį biudžetą nustato Europos Parlamentas ir Taryba pagal 314 straipsnį.

Biudžete nurodytos pajamos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

<...>

3. Kad būtų galima daryti biudžete numatytas išlaidas, būtina iš anksto priimti teisiškai privalomą Sąjungos teisės aktą, suteikiantį teisinį pagrindą jos veiksmams ir atitinkamoms išlaidoms pagal 322 straipsnyje nurodytą reglamentą, išskyrus tame reglamente numatytus atvejus.“

7 — Norėčiau pažymėti, kad, kalbėdama daugiausia apie nagrinėjamų taisyklių taikymą *ratione temporis*, vienintelė *Eulex Kosovo* tvirtina, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją nagrinėti tik Tarybos ir Komisijos aktus ir neturi jurisdikcijos nagrinėti *Eulex Kosovo* priimtų aktų. Iš to sprendžiu, kad ji ginčija Teisingumo Teismo jurisdikciją šioje byloje.

9. SESV 317 straipsnis suformuluotas taip:

„Biudžetą vykdo Komisija bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, laikydamosi pagal 322 straipsnį priimtų reglamentų nuostatų, savo pačios atsakomybe ir neperžengdama nustatytų asignavimo ribų, atsižvelgdama į patikimo finansų valdymo principus. Siekdamos užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami pagal patikimo finansų valdymo principus, valstybės narės bendradarbiauja su Komisija.

<...>

Neviršydamas biudžeto, Komisija, laikydamosi apribojimų ir sąlygų, nustatytų pagal 322 straipsnį priimtuose reglamentuose, gali perkelti asignavimus iš vieno biudžeto skyriaus į kitą arba iš vieno poskyrio į kitą.“

10. 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁸ 4 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta:

„Bendrijų įplaukas ir išlaidas sudaro:

- a) Europos Bendrijos įplaukos ir išlaidos, įskaitant administracines išlaidas, kurias institucijoms numato Europos Sąjungos sutarties nuostatos dėl [BUSP], policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, ir einamosios išlaidos, reikalingos šių nuostatų įgyvendinimui, kai jos yra priskirtos biudžetui“.

11. Pagal minėto reglamento 162 straipsnio 1 dalį Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 pirmos ir trečios dalių nuostatos taikomos išorės veiklai, finansuojamai iš biudžeto, išskyrus atvejus, kai šioje antraštinėje dalyje numatyta kitaip.

12. Kaip matyti iš Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 163 straipsnio, šioje antraštinėje dalyje nurodytą veiklą gali centralizuotai vykdyti Komisija arba decentralizuotai – finansavimą gaunanti trečioji šalis arba šalys, arba ši veikla gali būti vykdoma kartu su tarptautinėmis organizacijomis.

13. Pagal Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 166 straipsnį:

„1. Vykdamas veiklą, sudaromas:

- a) Komisijos, veikiančios Bendrijų vardu, ir finansavimą gaunančios trečiosios šalies ar šalių arba institucijų, kurias šios šalys paskiria (toliau – gavėjai), finansavimo susitarimas;
- b) sutartis arba susitarimas dėl dotacijos su nacionalinėmis arba tarptautinėmis viešojo sektoriaus institucijomis arba fiziniais ar juridiniais asmenimis, kurie yra atsakingi už veiklos vykdymą.

<...>“

8 — OL L 248, p. 1; 2004 m. Specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74; toliau – Finansinis reglamentas Nr. 1605/2002.

14. Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 167 straipsnyje nustatyta:

„1. Sutartims, kurioms taikoma ši antraštinė dalis, taikomos pirmos dalies V antraštinės dalies 1 skyriaus 56 straipsnio nuostatos, susijusios su bendrosiomis nuostatomis dėl viešųjų pirkimų, atsižvelgiant į specialiąsias nuostatas dėl ribų ir tvarkos, taikytinos renkant, su kuo bus sudaromos išorės sutartys, nustatytos biudžeto vykdymo taisyklėse. Taikant šį skyrių, perkančiosios institucijos yra šios:

- a) Komisija, veikianti vieno ar daugiau gavėjų vardu ir jų sąskaita;
- b) gavėjas arba gavėjai;
- c) nacionalinė arba tarptautinė viešojo sektoriaus institucija arba fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie yra pasirašę su Komisija finansavimo susitarimą ar dotacijos susitarimą išorės veiklai įgyvendinti.

<...>“

III – Procesas Teisingumo Teisme

15. Atsakydamos į 2015 m. vasario 10 d. Teisingumo Teismo nutartyje dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pateiktą raginimą, *Elitaliana*, *Eulex Kosovo*, Taryba ir Komisija pateikė savo rašytines pastabas. *Eulex Kosovo*, Taryba ir Komisija buvo išklaustytos per 2015 m. kovo 25 d. teismo posėdį.

IV – Dėl Sąjungos veiksmų išorės veiksmų srityje ir Teisingumo Teismo jurisdikcijos ribų BUSP srityje

A – Pirminiai svarstymai dėl BUSP

16. Istoriskai, pasirašant Mastrichto sutartį, BUSP kaip bendra Sąjungos politika, grindžiama tarpvyriausybinio bendradarbiavimu, buvo kompromiso rezultatas. Nors BUSP buvo suvokiama kaip atskira sistema, palyginti su Bendrijos politikos sritimis ir bendradarbiavimu teisingumo ir vidaus reikalų srityse, formaliai, organiškai ir dalykiškai ji buvo įtraukta į bendrą struktūrą – Europos Sąjungą⁹. Taigi nuo pat pradžių BUSP priklausė vienai institucinei sistemai¹⁰, kuri buvo bendra visiems trims ramsčiams.

17. Neginčijama, kad Sąjungos išorės veiksmai apima daugelį dalykų, kaip antai saugumą ir gynybą, prekybos politiką, paramą vystymuisi, bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, humanitarinę pagalbą, tarptautinius susitarimus, santykius su tarptautinėmis organizacijomis ir solidarumo sąlygos taikymą, kaip tai suprantama pagal SESV 222 straipsnį¹¹.

9 — Dėl bendro ir atskiro BUSP aiškinimo skirtumų žr. Everling „Reflections on the structure of the European Union“, 29 CMLR, 1992, p. 1053–1077. Dėl Teisingumo Teismo pateikiamo „ne bendrijos“ nuostatų holistinio aiškinimo iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo žr. Sprendimą *Segi ir kt. / Taryba* (C-355/04 P, EU:C:2007:116).

10 — Žr. Europos Sąjungos sutarties C straipsnio 1 dalį, Mastrichto sutarties redakcija (OL C 191, 1992, p. 1).

11 — Dėl Sąjungos ir valstybių narių sau lygių neturinčios kompetencijos žr. 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl bendrojo ES požiūrio, pateikiamas

http://www.google.lu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCkQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.consilium.europa.eu%2Ffi%2Fworkarea%2Fdownloadasset.aspx%3Fid%3D15788&ei=8TH0VKrAHcTVPLmygcAE&usq=AFQjCNGNI3D0A7gd1TpvI9RCQ_jx11LqUw&bvm=bv.87269000,d.ZWU.

18. Struktūriniu požiūriu BUSP apima būtent bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), kurios savarankiškumas buvo sustiprintas Lisabonos sutartimi, konkrečiai ESS 42 ir 43 straipsniais. Pagal ESS 42 straipsnio 1 dalį BUSP užtikrina Sąjungos operaciniam veiksnui reikalingus civilinius ir karinius pajėgumus. Sąjunga gali jais naudotis vykdydama misijas už Sąjungos ribų, skirtas taikos palaikymui, konfliktų prevencijai ir tarptautinio saugumo stiprinimui. Misijų rūšys nurodytos ESS 43 straipsnyje.

19. Taigi BUSP glaudžiai ir kompleksiskai derinami civiliniai ir kariniai aspektai. Vis dėlto ši byla rodo, kokie fragmentiški Sąjungos išorės veiksmai, jiems trūksta skaidrumo, todėl sunku nustatyti įvairių jos dalyvių teisinę atsakomybę.

20. Kalbant apie Sąjungos dalyvavimo išorės veiksmuose įtvirtinimo būdus, matyti, kad Sąjunga imasi daugelio įvairių veiksmų ir misijų visame pasaulyje¹², o civilinės misijos laikomos esmine BUSP dalimi¹³. Pagrindinis teisinis dokumentas, leidžiantis įtvirtinti Sąjungos operacijas, – tai Tarybos sprendimas, priimtas pagal ESS 43 straipsnį, aiškinamą kartu su ESS 28 straipsniu¹⁴. Tai yra Sąjungos aktas, o ne paprastas sprendimas, priimtas kartu su valstybėmis narėmis¹⁵.

21. Kalbant apie santykius su priimančiąja šalimi, Sąjunga paprastai sudaro susitarimus su priimančiosiomis valstybėmis pagal ESS 37 straipsnį (buvęs ESS 24 straipsnis) ir SESV 218 straipsnį, kuriame nustatyta jos kompetencija sudaryti susitarimus su viena ar keliomis valstybėmis ar tarptautinėmis organizacijomis siekiant įgyvendinti BUSP. Be to, kartais suinteresuotosios šalys išplečia jau įgyvendintus susitarimus. Taip buvo Europos Sąjungos planavimo grupės Kosove (subjekto, sudaryto pagal Tarybos bendruosius veiksmus¹⁶ prieš įsteigiant *Eulex Kosovo* ir siekiant pasirengti šiai misijai¹⁷) atveju.

22. Visų pirma BSGP operacijų statusas įtvirtintas susitarimais¹⁸, kuriais reglamentuojamas operacijų statusas ir veikla priimančiojoje valstybėje, įskaitant detales, susijusias su baudžiamosios jurisdikcijos įgyvendinimu, operacijos ir jos personalo privilegijomis ir imunitetais ir ginčų sprendimu¹⁹. Pagal 2003 m. tarpinstitucinį susitarimą²⁰ Sąjungos misijų kariniam ar civiliniam personalui taikomas

12 — Žr. adresu [http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/130712/LDM_BRI\(2014\)130712_REV2_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/130712/LDM_BRI(2014)130712_REV2_EN.pdf).

13 — Tarybos dokumentas 16927/09 „2009 m. metinė civilinių ESGP misijų patirties ir geriausios praktikos nustatymo ir įgyvendinimo ataskaita“, pateikiamas <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&f=ST%2016927%202009%20EXT%201>.

14 — Pagal balsavimo taisykles, kaip tai suprantama pagal ESS 31 straipsnį.

15 — Žr. F. Naert „The Application of Human Rights and International Humanitarian Law“ *Drafting EU Missions' Mandated et Rules of Engagement*, Tarptautinės teisės institutas, KU Leuven, Darbo dokumentas Nr. 151, 2011 m. spalio mėn.

16 — 2006 m. balandžio 10 d. Bendrieji veiksmai 2006/304/BUSP dėl ES planavimo grupės (EUPT „Kosovo“) įsteigimo galimai ES krizių valdymo operacijai Kosove teisinės valstybės srityje ir galimose kitose srityse (OL L 112, p. 19).

17 — Iš tiesų Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove (MINUK) vadovas reglamento MINUK 2000/47 (UNMIK/Reg/2000/47, pateikiamas adresu www.unmikonline.org), kuriame apibrėžiama Taikos palaikymo pajėgų Kosove (KFOR) ir MINUK statusas, privilegijos ir imunitetai Kosovo teritorijoje, taikymą vyriausiojo įgaliotinio BUSP prašymu išplėtė Kosovo PG, priėmęs įgyvendinimo sprendimą. Įgyvendinimo sprendimas 2006/18, pagal A. Sari „Status of Forces and Status of Mission Agreements under the ESDP“, EJIL 2008, 19 tomas, Nr. 1., p. 74, nurodytus šaltinius. Taip pat žr. Bendrųjų veiksmų 2006/304 4 ir 5 straipsnius.

18 — Vadinamieji SOFA („Status of Forces Agreements“, pajėgų užsienyje statusas) susitarimai, skirti karinėms operacijoms, ir SOMA („Status of Mission Agreements“, misijų statusas), skirti civilinėms operacijoms, A. Sari, *op. cit.*

19 — Žr. Europos Sąjungos ir priimančiosios valstybės pavyzdinį susitarimą dėl Europos Sąjungos vadovaujamų pajėgų statuso, Tarybos dokumentas 8720/05, pateikiamas <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8720-2005-INIT/fr/pdf>.

20 — Valstybių narių ir Europos Sąjungos susitarimas dėl karinio ir civilinio personalo, deleguoto į Europos Sąjungos institucijas, būstines ir pajėgas, kuris gali būti skiriamas Europos Sąjungai rengiantis Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 2 dalyje numatytoms užduotims ir jas įgyvendinant, taip pat atliekant pratybas, ir valstybių narių karinio ir civilinio personalo, skiriamo Europos Sąjungai siekiant imtis šioje srityje veiksmų (ES SOFA), statuso (OL C 321, 2003, p. 6).

absolūtus imunitetas jurisdikcijos požiūriu. Iš *Eulex Kosovo* rašytinių pastabų taip pat matyti, kad misijos vadovas, kaip ir visa *Eulex* misija, turi diplomatinį statusą ir pagal tarptautinę teisę suteikiamas privilegijas²¹. Tačiau reikia pažymėti, kad Vienos konvencijos dėl diplomatinėjų santykių taikymas visam personalui jau buvo kritikuojamas instituciniu lygmeniu²².

23. Be to, atsižvelgdamas į per teismo posėdį *Eulex Kosovo* atstovo pateiktą argumentą dėl šio subjekto imuniteto, pažymiu, kad imunitetas pagal Kosovo teisės aktus taikomas Kosovo institucijoms ir teismams ir bet kuriuo atveju neturi kliudyti tikrinti Sąjungos teisei priskiriamų priemonių teisėtumo, nepažeidžiant Teisingumo Teismo jurisdikcijos šioje srityje²³.

B – Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos atsižvelgiant į Lisabonos sutartį

24. Neginčijama, kad pagal galiojančią Sąjungos teisę, vadovaujantis ESS 24 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, BUSP taikomos specialios taisyklės ir procedūros. Todėl kai kurie BUSP srityje priimti aktai visada išvengia Teisingumo Teismo kontrolės. Tokia situacija neatsiejama nuo Sutartyse numatytų Teisingumo Teismo įgaliojimų²⁴.

25. Vis dėlto reikia pabrėžti, kad priėmus Lisabonos sutartį Teisingumo Teismo jurisdikcijos apimtis BUSP srityje šiek tiek pakito²⁵.

26. Pirma, Teisingumo Teismui yra aiškiai suteikta jurisdikcija dėl tam tikrų BUSP sričiai priklausančių aktų ir taip paneigtas anksčiau vyravęs požiūris, kad šioje srityje teisminė kontrolė netaikoma. Taigi ESS 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad, kiek tai susiję su Sutarčių nuostatomis, reglamentuojančiomis BUSP, Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso kontroliuoti, kaip laikomasi ESS 40 straipsnio, ir tikrinti kai kurių SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje numatytų sprendimų teisėtumą. Pagal pastarąją nuostatą Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso būtent nagrinėti pagal šios Sutarties 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytas sąlygas pareikštus ieškinius, kiek tai susiję su remiantis ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriumi Tarybos priimtų sprendimų, numatančių ribojamąsias priemones fiziniams ar juridiniams asmenims, teisėtumu²⁶.

21 — Šiuo atžvilgiu *Eulex Kosovo* nurodo 2008 m. vasario 20 d. Kosovo Respublikos įstatymą Nr. 03/L-033 dėl imunitetų ir privilegijų (http://www.mfa-ks.net/repository.docs/2008_03-L033_en1.pdf) ir 1961 m. balandžio 18 d. Vienos konvenciją dėl diplomatinėjų santykių, 1963 m. balandžio 24 d. Vienos konvenciją dėl konsulinių santykių, 1946 m. vasario 13 d. Konvenciją dėl Jungtinių Tautų privilegijų ir imunitetų ir 1947 m. lapkričio 21 d. Konvenciją dėl Jungtinių Tautų specializuotųjų įstaigų privilegijų ir imunitetų.

22 — Tarybos dokumentas 15711/02 „Generic Status of Force Agreement for Police Mission – Imunities and privileges for EU Mission personnel“, pateikiamas <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2015711%202002%20INIT>.

23 — Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad BUSP misijoms ir jos personalui suteiktas imunitetas nuo jurisdikcijos gali turėti padarinių pagrindinių teisių apsaugai priimančiojoje valstybėje atsižvelgiant į ESS 6 straipsnį. Dėl žmogaus teisių, kiek tai susiję su Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisdikcijos neturėjimu priimti sprendimus dėl Jungtinėms Tautoms priskiriamų 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (EŽTK) 2 ir 6 straipsnių pažeidimų Kosovo teritorijoje, žr. EŽTT sprendimus *Behrami ir Behrami prieš Prancūziją*, Nr. 71412/01, ir *Saramati prieš Prancūziją, Vokietiją ir Norvegiją*, Nr. 78166/01. Šis klausimas susijęs su tebevykstančiomis diskusijomis dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos eksteritorialaus poveikio, žr. V. Moreno-Lax „The Extraterritorial Application of The EU Charter of Fundamental Rights“, *The EU Charter of Fundamental Rights: a commentary*, Hart 2014, p. 1657–1683. Dėl valstybės atsakomybės, kai ji įgyvendina „veiksmingą kontrolę“ teritorijoje, kuri yra už jos nacionalinės teritorijos ribų, žr. EŽTT sprendimus *Loizidou prieš Turkiją*, Nr. 15318/89, ir siaurą šio sprendimo aiškinimą, pateiktą EŽTT sprendime *Bankovic prieš Belgiją*, Nr. 52207/99. Vis dėlto teisminės apsaugos klausimas neturi tiesioginio ryšio su Teisingumo Teismui šioje byloje pateiktu klausimu.

24 — Nuomonė 2/13, EU:C:2014:245, 252 ir 253 punktai.

25 — Žr. Ch. Hillion „A Powerless Court? The European Court of Justice and the Common Foreign and Security Policy“, *The European Court of Justice and External Relations Law*, Oxford, 2014, p. 47–73.

26 — Viena vertus, tai lėmė ypač gausią Sąjungos teismų praktiką šioje srityje (žr. Sprendimą *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518; Sprendimą *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776; taip pat Sprendimą *Bank Mellī Iran / Taryba*, T-35/10 ir T-7/11, EU:T:2013:397; Sprendimą *Hassan / Taryba*, T-572/11, EU:T:2014:682) ir, kita vertus, Europos Sąjungos Bendrojo Teismo procedūros reglamento pakeitimus (žr. Bendrojo Teismo procedūros reglamento projektą, pateikiamą <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/doc-fr-0000.pdf>).

27. Antra, atsižvelgiant į tai, kad ESS 40 straipsnyje numatyta, jog BUSP įgyvendinimas nedaro poveikio SESV 3–6 straipsnių taikymui, tą straipsnį galima aiškinti taip, kad juo Teisingumo Teismui tiesiogiai suteikiama funkcija užtikrinti, viena vertus, BUSP ir, kita vertus, į SESV taikymo sritį patenkančių politikos krypčių ir procedūrų atribojimą. Palyginti su buvusiu ESS 47 straipsniu (iki Lisabonos sutarties galiojusia redakcija), šios nuostatos naujovė yra ta, kad „įpareigojimas nedaryti poveikio“ yra taikomas dvejopai, nes juo siekiama „apsaugoti“, kad Sąjungos politikos sritys nesidubliuotų su tarpvyriausybinių bendradarbiavimo mechanizmais, ir „apsaugoti“ BUSP nuo galimo panašaus Sąjungos politikos sričių poveikio²⁷.

28. Trečia, reikia pabrėžti konstitucinių principų, kurie yra privalomi Sąjungos institucijoms, kai jos imasi veikti išorės veiksmų srityje, ir kurių laikymąsi turi tikrinti Teisingumo Teismas, svarbą²⁸. Kartu su lojalaus bendradarbiavimo principu, nuo šiol įtvirtintu ESS 4 straipsnio 3 dalyje, šių principų privaloma laikytis siekiant įgyvendinti Sąjungos tikslus, kurie, be kita ko, apima BUSP. Šiuo atžvilgiu primenu, kad pagal ESS 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga, plėtodama ir įgyvendindama savo išorės veiksmus, laikosi jos įkūrimo metu taikytų principų (numatytų šio straipsnio 1 ir 2 dalyse).

29. Galiausiai dar prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai Teisingumo Teismas jau buvo susidūręs su Sąjungos politikos sričių atribojimo problema, visų pirma vykstant diskusijoms dėl vadinamųjų „dvejopo naudojimo“ produktų²⁹ byloje *Werner*, kurioje jis pažymėjo, kad „tokios priemonės, kuria kliudoma tam tikrų prekių eksportui arba jis yra ribojamas <...> negalima laikyti nepatenkančia į bendros prekybos politikos sritį remiantis tuo, kad ja siekiama užsienio ir saugumo politikos tikslų“³⁰. Tačiau jeigu priemone siekiama kovoti su lengvųjų ginklų platinimu, Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad, atsižvelgiant į ES 47 straipsnį, Sąjunga negali remtis teisiniu pagrindu, priklausančiu BUSP sričiai, kad priimtų nuostatas, kurios taip pat priskiriamos EB sutartimi Bendrijai suteiktai kompetencijai³¹.

30. Todėl Teisingumo Teismas yra svarbiausias įgaliojimų atribojimo sergėtojas. Būtent atsižvelgiant į šias išvadas reikia nagrinėti, ar Sąjungos misijos aktai, priimti vykdant Sąjungos biudžetą, priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai.

V – Sąjungos biudžetas ir jo kontrolė išorės veiksmų srityje

A – Glaustas „Eulex Kosovo“ statuso apibūdinimas

31. Kaip pagrįstai primenama minėtose Tarybos išvadose³², „reikia užtikrinti, kad Sąjungos ir valstybių narių veiksmai, skirti šalims ir regioninėms organizacijoms partnerėms palaikyti <...>, kad jos galėtų laipsniškai didinti savo pajėgumą pačios užkirsti kelią krizėms arba su jomis kovoti, būtų kuo labiau suderinami“.

27 — Žr. S. Griller „The Court of Justice and the Common Foreign and Security Policy“, *The Court of Justice and the construction of Europe (La Cour de Justice et la construction de l'Europe)*, 2013, p. 675–692.

28 — Šiuo atžvilgiu žr. Sprendimą *Taryba / Hautala* (C-353/99 P, EU:C:2001:661, 28–29 punktai) ir Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-658/11, EU:C:2014:2025, 79 punktas).

29 — Tai yra produktai, kurių paskirtis gali būti ir karinė, ir civilinė.

30 — Sprendimas *Werner* (C-70/94, EU:C:1995:328, 10 punktas). Dėl šio išaiškinimo teisės aktų leidėjas teisinį pagrindą, kuris anksčiau buvo paremtas BUSP bendraisiais veiksmais ir reglamentu, priimtu bendros prekybos politikos srityje, pakeitė reglamentu, grindžiamu išimtinai prekybos politika, žr. 2000 m. birželio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1334/2000, nustatantį Bendrijos dvejopo naudojimo objektų ir technologijų eksporto kontrolės režimą (OL L 159, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 3).

31 — Sprendimas *Komisija / Taryba* (C-91/05, EU:C:2008:288, 77 punktas). Papildomai dėl analizės, pagal kurią *judicial restraint* BUSP srityje yra pagrįsta, žr. generalinio advokato F. Jacobs išvadą byloje *Komisija / Graikija* (C-120/94, EU:C:1995:109, 54 punktas).

32 — 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos išvados dėl bendro ES požiūrio 11 punktas.

32. Kaip matyti iš Bendrųjų veiksmų 2008/124 2 straipsnio, *Eulex Kosovo* padeda Kosovo valdžios, teisminėms ir teisėsaugos institucijoms darant pažangą siekiant tvarumo ir atskaitomybės, užtikrindama, kad šios institucijos laikytųsi tarptautiniu lygiu pripažintų standartų ir Europos geriausios praktikos.

33. *Eulex Kosovo* misija, kuri sukurta remiantis Jungtinių Tautų rezoliucija Nr. 1244³³, yra visų laikų didžiausia pagal BUSP vykdyta civilinė misija. Misijos personalą daugiausia sudaro teisėjai, prokurorai, policininkai ir muitinės pareigūnai, ji turi 800 tarptautinių ir 800 nacionalinių narių. Šios misijos metinis biudžetas yra 90 mln. EUR, jį sudaro didžiosios dalies Sąjungos valstybių narių, taip pat Kanados, Norvegijos Karalystės, Šveicarijos Konfederacijos, Turkijos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų įmokos³⁴.

34. Iš bylos medžiagos matyti, kad *Eulex Kosovo* turi krizių valdymo operacijos statusą ir už ją yra atsakinga Taryba, įsteigusi šią misiją ir vykdanči ją politinę kontrolę ir strateginį valdymą³⁵. Teisės aktų leidėjo valia laikyti misijas paprastomis „operacijomis“ faktiškai matyti iš Bendrųjų veiksmų 2008/124 nuostatų³⁶.

35. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad teisės aktų leidėjas keletą kartų keitė Bendruosius veiksmus 2008/124³⁷, visų pirma Sprendimu 2014/349 (toliau – iš dalies pakeisti Bendrieji veiksmai 2008/124). Pagal iš dalies pakeistų Bendrųjų veiksmų 2008/124 15a straipsnį *Eulex Kosovo* turi teisę įsigyti paslaugų ir prekių, sudaryti sutartis ir administracinius susitarimus, įdarbinti darbuotojus, turėti banko sąskaitų, įsigyti turto ir juo disponuoti, vykdyti savo įsipareigojimus ir *būti teismo proceso šalimi*, kai to reikia šiems Bendriesiems veiksams įgyvendinti. Be to, priešingai, nei per teismo posėdį teigė *Eulex Kosovo*, norėčiau pažymėti, kad šis pakeitimas nebuvo pavienis atvejis, nes toks pakeitimas taip pat buvo padarytas dėl Europos Sąjungos BSGP misijos Nigeryje³⁸.

B – Dėl BUSP taikomų biudžeto taisyklių kaip atskaitos taško siekiant nustatyti Teisingumo Teismo jurisdikciją

1. Dėl finansavimo iš Sąjungos biudžeto

36. Norėčiau priminti, kad pasirašant Maastrichto sutartį buvo atskirtos administracinės ir veiklos išlaidos, priskiriamos antrajam ramsčiui; administracinės išlaidos visuomet finansuojamos iš Bendrijos biudžeto. Dėl šios priežasties manau, kad iš tikrųjų biudžeto išlaidų klausimas niekada nebuvo ir dabar nėra priskiriamas BUSP sričiai. Iš tiesų jau bylai reikšmingu laikotarpiu daliai BUSP finansavimo buvo numatyta taikyti Bendrijos biudžeto taisykles, taip pat joms taikomą kontrolės sistemą.

33 — 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė rezoliuciją Nr. 1244 (toliau – Rezoliucija Nr. 1244), pagal kurią Jungtinių Tautų Saugumo Taryba „nusprendžia, kad tarptautinės civilinės ir saugumo pajėgos yra įsteigiamos pradiniam 12 mėnesių laikotarpiui ir toliau tęs veiklą, jeigu Saugumo Taryba nenuspręs kitaip“ (19 punktas), „leidžia generaliniam sekretoriui, padedamam atitinkamų tarptautinių organizacijų, įsteigti tarptautines civilines pajėgas Kosove“ (10 punktas).

34 — Daugiau informacijos galima rasti http://eeas.europa.eu/csdp/missions-and-operations/eulex-kosovo/pdf/factsheet_eulex_kosovo_en.pdf.

35 — Taigi, priešingai tam, ką lyg ir teigia *Eulex Kosovo* atstovas, *Eulex Kosovo* nėra Jungtinių Tautų sistemoje įsteigta misija.

36 — Visų pirma žr. Bendrųjų veiksmų 2008/124 10 straipsnio 2 dalį. Be to, *Eulex Kosovo* misijos vadovas sudarė sutartį su Komisija, taigi jis buvo įdarbintas ne pagal konkursą remiantis Europos institucijų organų nustatyta tvarka, o apibrėžtam laikotarpiui kaip nepriklausomas patarėjas.

37 — 2009 m. birželio 9 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2009/445/BUSP (OL L 148, p. 33); 2010 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimas 2010/322/BUSP (OL L 145, p. 13); 2010 m. spalio 15 d. Tarybos sprendimas 2010/619/BUSP (OL L 272, p. 19); 2011 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 2011/687/BUSP (OL L 270, p. 31); 2011 m. lapkričio 24 d. Tarybos sprendimas 2011/752/BUSP (OL L 310, p. 10); 2012 m. birželio 5 d. Tarybos sprendimas 2012/291/BUSP (OL L 146, p. 46); 2013 m. gegužės 27 d. Tarybos sprendimas 2013/241/BUSP (OL L 141; p. 47); 2014 m. birželio 12 d. Tarybos sprendimas 2014/349/BUSP (OL L 174; p. 42) ir 2014 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas 2014/685/BUSP (OL L 284, p. 51).

38 — 2014 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimas 2014/482/BUSP, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/392/BUSP dėl Europos Sąjungos BSGP misijos Nigeryje (EUCAP Sahel Niger) (OL L 189, 2013, p. 31–34). Iš dalies pakeistų Bendrųjų veiksmų 2008/124 padarinių klausimas bus aptartas baigiamojoje šios išvados dalyje, žr. 63 ir 64 punktus.

37. Tačiau dėl veiklos išlaidų Maastrichto sutartyje buvo numatyta Tarybos kompetencija, nes ji galėjo jas priskirti valstybėms narėms arba Bendrijos biudžetui. Amsterdamo sutartyje veiklos išlaidos buvo priskirtos Bendrijos biudžetui ir kartu numatytos dvi išimtys dėl išlaidų, susijusių su karinėmis operacijomis arba gynyba, o Taryba išlaikė kompetenciją vienbalsiai priimti kitokį sprendimą.

38. Lisabonos sutartyje išliko speciali esama sistema. Iš tiesų pagal ESS 41 straipsnio 1 dalį administracinės išlaidos, patiriamos įgyvendinant BUSP, finansuojamos iš Sąjungos biudžeto³⁹, o pagal ESS 41 straipsnio 2 dalį veiklos išlaidos tenka Sąjungos biudžetui pagal principą, įtvirtintą Amsterdamo sutartyje. Taigi BSGP misijos pagal savo pobūdį yra finansuojamos valstybių narių remiantis bendru nacionaliniu produktu (BNP), jeigu finansuojamos karinės operacijos, o civilines ir administracines išlaidas finansuoja Europos Sąjunga⁴⁰. Pagal 2013 m. tarpinstitucinį susitarimą⁴¹ visa BUSP veiklos išlaidų suma įtraukiama į vienintelį biudžeto skyrį „BUSP“⁴².

39. Nagrinėjamoje byloje, kaip matyti iš Bendrųjų veiksmų 2008/124 16 straipsnio⁴³, visos *Eulex Kosovo* išlaidos tvarkomos pagal Bendrijos taisykles ir procedūras, taikytinas bendrajam Europos Sąjungos biudžetui⁴⁴.

40. Šiuo atžvilgiu nepaneigiama, jog dėl to, kad BUSP veiksmai įtraukti į Sąjungos biudžeto eilutes, biudžeto valdymas ir su tuo susijusi kontrolė priklauso Sąjungos institucijų kompetencijai. Pagal SESV 310 straipsnio 1 dalį visos Sąjungos pajamos ir išlaidos turi būti įtrauktos į biudžetą. Sąjungos metinį biudžetą nustato Europos Parlamentas ir Taryba pagal SESV 314 straipsnį. Vykdamas biudžetą, skirtą BUSP srities veiksmams finansuoti, dalyvauja daugiau subjektų, tarp kurių yra Taryba, Tarybos BUSP patarėjų grupė, Parlamentas, Komisija ir valstybės narės.

41. Taigi Teisingumo Teismo jurisdikciją lemia Sąjungos biudžeto panaudojimas ir sprendimų, kurių tikslas – užtikrinti biudžeto vykdymą, kai pagal BUSP sričiai priskiriamus aktus įsteigti subjektai įgyvendina savo funkcijas, priėmimas. Ši išvada niekaip nepažeidžia ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinio sakinio ir SESV 275 straipsnio pirmos pastraipos nuostatų, kur numatyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai iš principo nepriklauso spręsti dėl nuostatų, susijusių su BUSP, ir remiantis šiomis nuostatomis priimtų aktų⁴⁵.

39 — Lisabonos sutartyje taip pat buvo numatytos kitos dvi karinių operacijų finansavimo priemonės, kiek tai susiję, pirma, su skubiomis priemonėmis ir, antra, veiklos pradžios fondu parengiamajai veiklai finansuoti (žr. ESS 41 straipsnio 3 dalį).

40 — M. Carpentier „La coordination des dépenses étatiques par la Commission. L'exemple de la PESC“, *Revue française de finances publiques*, Nr. 125, 2014 m. vasario mėn.

41 — 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo (OL C 373, p. 1).

42 — Beje, norėčiau pažymėti, jog dėl to, kad su karinėmis operacijomis susijusios išlaidos nėra įtraukiamos į Sąjungos biudžetą, ši praktika nevisiškai skaidri, visų pirma atsižvelgiant į SESV 222 straipsnyje ir ESS 42 straipsnio 7 dalyje įtvirtintą solidarumo sąlygą bendros gynybos srityje. Iš tiesų, pagal minėtus straipsnius Sąjunga gali panaudoti savo karines priemones, kad suteiktų pagalbą ir paramą Jungtinių Tautų organizacijai (JTO) ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijai (NATO), tačiau nėra aišku, ar Sąjunga prisiima su tuo susijusias karines išlaidas.

43 — Bendrųjų veiksmų 16 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Finansinė orientacinė suma, skirta išlaidoms, susijusioms su šešiolikos mėnesių nuo OPLAN patvirtinimo dienos laikotarpiu, padengti yra 205 000 000 [eurų].

2. Visos išlaidos, tvarkomos pagal ES bendrajam biudžetui taikomas Bendrijos taisykles ir procedūras, išskyrus tai, kad bet koks išankstinis finansavimas nelieka Bendrijos nuosavybe.

3. Su sąlyga, kad Komisija pritaris, Misijos vadovas gali sudaryti techninius susitarimus su ES valstybėmis narėmis, dalyvaujančiomis trečiosiomis valstybėmis ir kitais tarptautiniais subjektais, dislokuotais Kosove, dėl įrangos, paslaugų ir pastatų *Eulex Kosovo* tiekimo. <...>

4. Misijos vadovas už veiklą pagal jo sudarytą sutartį yra visiškai atskaitingas Komisijai ir yra jos prižiūrimas.

5. Finansinėse nuostatose atsižvelgiama į *Eulex Kosovo* veiklos reikalavimus, įskaitant įrangos suderinamumą ir jos grupių sąveiką, ir į darbuotojų dislokavimą regioniniuose biuruose.

<...>“

44 — Reikia pažymėti, kad Bendrieji veiksmai 2008/124 buvo ne kartą iš dalies keičiami siekiant pritaikyti ir padidinti orientacinę *Eulex Kosovo* misijos finansavimo sumą. Šiuo atžvilgiu žr. pakeitimus, padarytus 2009 m. birželio 9 d. Bendraisiais veiksmais 2009/445, ir 2010 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimą 2010/322.

45 — Dėl klasikinio ginčo, susijusio su teisinio pagrindo pasirinkimu, žr. Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-658/11, EU:C:2014:2025).

42. Iš tiesų SESV 310 straipsnio 3 dalyje numatytus aktus, susijusius su Sąjungos biudžetu ir priskiriamus subjektų, įsteigtų pagal BUSP, veiklos valdymui, reikia skirti nuo aktų, priimtų pagal Sutarčių nuostatas dėl BUSP, pavyzdžiui, nuo Bendrųjų veiksmų 2008/124, ir aktų, kuriuos priėmė pagal su BUSP susijusias nuostatas įsteigti subjektai ir kurie reglamentuoja BUSP.

43. Dėl šių priešasčių nesutinku su Komisijos pozicija, kai ji atsakydama Teisingumo Teismui pirmiausia teigia, kad nagrinėjamoje byloje Sąjungos teisme yra iškeltas neteisėtumo pagrindas, paremtas viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių pažeidimu, ir kad šis pagrindas laikytinas „BUSP būdingu normatyviniu kriterijumi“, o tai leidžia daryti išvadą, kad SESV 275 straipsnio pirmos pastraipos nuostata dėl jurisdikcijos neturėjimo netaikytina, nesant reikalo nagrinėti, ar pats ginčijamas aktas yra priimtas remiantis BUSP nuostata.

44. Be to, „traukos centro“ arba „politinių aktų“ teorija, kurią palaiko *Eulex Kosovo* atstovas ir pagal kurią reikėtų arba iš esmės atmesti Teisingumo Teismo jurisdikciją, arba pripažinti ją, kartu nustatant įpareigojimą jos neįgyvendinti, Sąjungos teisėje netaikoma. Pakanka priminti, kad Sąjungos teisės aktų teisėtumo kontrolė Sąjungos teisinėje sistemoje turi esminę ir nusistovėjusią reikšmę. Šioje teisinėje bendrijoje nei jos valstybės narės, nei institucijos neišvengia patikrinimo, ar jų priimti aktai atitinka pagrindinę konstitucinę chartiją – Sutartį. Taigi Sutartyje įtvirtinta išsami teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistema, kad Teisingumo Teismas galėtų vykdyti institucijų priimtų aktų teisėtumo kontrolę⁴⁶. „Teisė ginčyti priemonę teismuose yra neatskirama nuo teisinės valstybės“, tai yra jos „neišvengiama pasekmė“, „jos pergalė ir priemonė“⁴⁷.

45. Be to, atsižvelgiant į minėtą teismo praktiką, visų pirma Sprendimą *Werner* (C-112/91, EU:C:1993:27), jeigu Sąjungos biudžetas yra naudojamas BUSP priemonėms finansuoti, jam negali būti netaikomos biudžeto taisyklės, taikytinos Sąjungos teisės politikos sritims ir procedūroms.

46. Vis dėlto, siekiant apibrėžti Teisingumo Teismo jurisdikciją, taikytinas taisyklės reikia išanalizuoti atsižvelgiant į Sąjungos biudžeto vykdymą, visų pirma kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, kurie gali būti organizuojami išorės veiksmų srityje.

2. Dėl išlaidų panaudojimo BUSP

47. Primenant istorinę raidą pirmiausia reikėtų pažymėti, kad Sąjungos biudžeto vykdymui išorės veiksmų srityje taikyta kontrolė, kuri turėjo trūkumų jau nuo pat pradžių. Dar 1996 m. Audito Rūmai nustatė, kad kontrolė yra nepakankama, taip pat aptiko šiurkščių procedūros, susijusios su logistinės pagalbos paslaugų teikimu, vykdymo pažeidimų⁴⁸. Galiausiai Nuomonėje Nr. 1/97 dėl BUSP Audito Rūmai nurodė, kad nėra įtvirtinta Komisijos dalyvavimo nustatant finansines, teisines ir veiklos nuostatas, susijusias su finansinių poveikį turinčių BUSP priemonių įgyvendinimu, tvarka⁴⁹. Viena iš Audito Rūmų rekomendacijų, pateiktų Specialiojoje ataskaitoje Nr. 13/2001, buvo būtent būtinybė priimti aiškias nuostatas dėl Komisijos vaidmens įgyvendinant BUSP ir BUSP sričiai priskiriamų

46 — Sprendimas *Les Verts / Parlamentas* (294/83, EU:C:1986:166, 23 punktas).

47 — Generalinio advokato P. Mengozzi išvada byloje *Gestoras Pro Amnistia ir kt. / Taryba* (C-354/04 P, EU:C:2006:667).

48 — Specialioji ataskaita Nr. 4/96 dėl BUSP bendraisiais veiksmais rinkimams Palestinoje stebėti įsteigto Europos rinkimų stebėtojų padalinio apskaitos kartu su Komisijos atsakymais (OL C 57, 1997, p. 1, 32 punktas).

49 — Nuomonė Nr. 1/97 nebuvo paskelbta ir yra pateikta Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 13/2001 dėl BUSP kartu su Tarybos ir Komisijos atsakymais 5b priede (žr. ataskaitos 10 punktą, 2 išnašą) (OL C 338, 2001, p. 1).

veiksmų finansinio valdymo skaidrumo. Savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 11/2014 dėl Europos išorės veiksmų tarnybos įsteigimo (EIVT)⁵⁰ Audito Rūmai visų pirma nurodė, kad specialieji Sąjungos atstovai nėra įtraukti į EIVT⁵¹. Galiausiai norėčiau pažymėti, kad 2012 m. Audito Rūmai parengė ataskaitą, konkrečiai skirtą misijai *Eulex Kosovo*⁵².

48. Kalbant apie konkrečias biudžeto taisykles, SESV 317 straipsnyje numatyta, kad Komisija biudžetą vykdo bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, laikydamosi pagal 322 straipsnį priimtų reglamentų nuostatų, prisiimdama atsakomybę ir neperžengdama nustatytą asignavimo ribų, kaip to reikalaujama pagal patikimo finansų valdymo principą. Ši nuostata yra finansinio reglamento teisinis pagrindas, o šio reglamento tikslas – nustatyti taisykles, susijusias su Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymu ir vykdymu. Taigi jį reikia aiškinti kaip taikomą ir ES misijų priimtiems biudžeto valdymo ir vykdymo aktams, priskiriamiems ES išorės veiksmams.

49. Kadangi šioje byloje *Elitaliana* 2012 m. kovo 29 d. gavo laišką, kuriame pateiktas ginčijamas sprendimas dėl pasiūlymų eilės sudarymo⁵³, faktinėms aplinkybėms taikytinas finansinis reglamentas yra tas, kuris buvo priimtas pagal EB 279 straipsnį (dabar – SESV 322 straipsnis), t. y. Finansinis reglamentas Nr. 1605/2002 su pakeitimais, kiek tai konkrečiai susiję su EIVT, padarytais 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1081/2010⁵⁴. Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 4 straipsnyje, kuriame įtvirtintas biudžeto vienovės ir tikslumo principas, numatyta, kad *Bendrijų įplaukas ir išlaidas sudaro būtent išlaidos BUSP srityje*. Tad Komisija biudžeto institucijai kartu su biudžeto projektu persiunčia dokumentą, kuriame pateikiamos būtent visos administracinės ir veiklos išlaidos, susijusios su Sąjungos išorės veiksmams, įskaitant BUSP srities misijas, finansuojamas iš Sąjungos biudžeto⁵⁵.

50. Be to, Finansiniame reglamente Nr. 1605/2002 numatyta, kad biudžetas gali būti tiesiogiai valdomas Komisijos tarnybų arba netiesiogiai – patikint valdymą pagal Bendrijos teisę arba nacionalinę viešąją teisę reglamentuojamoms institucijoms⁵⁶. To reglamento 54 straipsnyje Komisijai, kai ji vykdo centralizuotai netiesiogiai arba decentralizuotai valdomą biudžetą⁵⁷, suteikiama galimybė biudžeto vykdymo užduotis perduoti asmenims, pagal ES sutarties V antraštinę dalį, reglamentuojančią BUSP, atsakingiems už konkrečių veiksmų, nurodytų pagrindiniame teisės akte, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 49 straipsnį, įgyvendinimą. Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 49 straipsnyje prie pagrindinių teisės aktų, priskiriamų BUSP, nurodytas bendrųjų veiksmų, kaip jie suprantami pagal ESS 14 straipsnį⁵⁸, priėmimas. Tačiau neginčijama, kad Bendrieji veiksmai 2008/14, kuriais įsteigta *Eulex Kosovo*, buvo priimti pagal ESS 14 straipsnį.

51. Taigi, kalbant apie *Eulex Kosovo*, pagal Bendrųjų veiksmų 2008/124 8 straipsnio 4 dalį misijos vadovas yra atsakingas už *Eulex Kosovo* biudžeto vykdymą ir šiuo tikslu pasirašo sutartį su Komisija. Be to, pagal Bendrųjų veiksmų 2008/124 16 straipsnį, susijusį su finansinėmis nuostatomis, misijos vadovas yra visiškai atskaitingas Komisijai už veiklą, vykdomą pagal jo pasirašytą sutartį, o Komisija užtikrina jos priežiūrą.

50 — Specialioji ataskaita Nr. 11/2014, pateikiama http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_11/SR14_11_FR.pdf.

51 — Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 11/2014 35 ir paskesni punktai.

52 — Specialioji ataskaita Nr. 18/2012 dėl Europos Sąjungos pagalbos Kosovui, susijusios su teisine valstybe, pateikiama http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/cont/dv/eca_sr182012_/eca_sr182012_fr.pdf.

53 — T. y. prieš 2012 m. spalio 26 d. įsigaliojant 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos finansiniam reglamentui (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, OL L 298, 2012 10 26, p. 1), taikytinam nuo 2013 m. sausio 1 d.

54 — OL L 311, p. 9.

55 — Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 33 straipsnis.

56 — Žr. Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 16 konstatuojamąją dalį.

57 — Pagal Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 53a straipsnį.

58 — Pagal Nicos sutarties redakciją.

52. Be to, norėčiau pažymėti, kad 2012 m. birželio mėn. Komisija priėmė komunikatą dėl BUSP misijų finansinio valdymo⁵⁹. Ji prašė Tarybos suteikti misijoms teisinį subjektiškumą, kad šios misijos būtų atskaitingos Komisijai už joms suteiktą lėšų valdymą⁶⁰. Nors tai yra įslaptintas dokumentas, atrodo, kad Bendrųjų veiksmų pakeitimai, ypač į iš dalies pakeistus Bendruosius veiksmus 2008/124 įtrauktas 15a straipsnis, atitinka šį reikalavimą⁶¹. Galiausiai reikėtų pažymėti Komisijos užsienio politikos priemonių tarnybos (UPPT) vaidmenį valdant Sąjungos biudžetą nagrinėjamoje srityje⁶².

3. Dėl viešojo pirkimo sutarčių kontrolės išorės veiksmų srityje

53. Kaip matyti iš skundžiamos nutarties, vykdant misiją *Eulex Kosovo* buvo paskelbtas skelbimas apie ribotą konkursą dėl projekto „Pagalba sraigtasparniu *Eulex* misijoje Kosove“, siekiant sudaryti paslaugų sutartį. Taigi, kaip patikslina Komisija, ginčijamą aktą sudaro 2012 m. kovo 29 d. rašytinis pranešimas, kuriuo misijos *Eulex Kosovo* vadovas informavo ieškovę apie savo sprendimą sudaryti atitinkamą viešąją sutartį su konkurentu, kurio pasiūlymas buvo pirmoje vietoje, t. y. su pagal Airijos teisę įsteigta bendrove *Starlite*, ir todėl atmesti Italijos bendrovės *Elitaliana* pasiūlymą, kuris liko antroje vietoje⁶³.

54. Taigi kalbama apie sprendimą sudaryti paslaugų pirkimo sutartį, pagal kurią mokamos sumos iš Sąjungos biudžeto⁶⁴.

55. Kaip teisingai pažymi Komisija, ginčijamas sprendimas yra Sąjungos biudžeto vykdymo aktas, kuriam niekaip negali būti taikoma Teisingumo Teismo jurisdikcijos netaikymo sąlyga, numatyta ESS 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir SESV 275 straipsnio pirmoje pastraipoje, nors šį sprendimą priėmė organas, įsteigtas pagal ES sutarties V antraštinę dalį. Be to, Komisija pabrėžia, kad *Eulex Kosovo* vadovas šioje byloje veikė pagal Komisijos finansinę kompetenciją, todėl jo veiksmai nepriskiriami BUSP. Šis požiūris atitinka ne tik minėtas Finansinio reglamento nuostatas, nesvarbu, ar tai būtų nuostatos, taikytinos *ratione temporis*, ar šiuo metu galiojančios nuostatos, bet ir Komisijai Sutartimis suteiktus įgaliojimus (ESS 17 straipsnio pirmos pastraipos ketvirtas sakiny), kurie paminėti ir Sprendimo 2010/427/ES dėl Europos išorės veiksmų tarnybos⁶⁵ 9 straipsnio 1 dalyje.

56. Atsižvelgiant į ginčijamo akto pobūdį, reikšmingos nuostatos yra tos, kurios numatytos Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 V antraštinėje dalyje, reglamentuojančioje viešuosius pirkimus. Minėto reglamento 162 ir 167 straipsniai patvirtina, kad bendrosios viešųjų pirkimų procedūrų taisyklės taikytinos išorės veiksams, finansuojamiems iš biudžeto⁶⁶. Tačiau iš to darytina išvada, kad, paisant skaidrumo ir patikimo finansų valdymo principų, institucijos, kurioms Komisijos vardu yra patikėti biudžeto vykdymo uždaviniai, turi būti nustačiusios skaidrias viešųjų pirkimų procedūras ir

59 — C(2012)4052/F1 *Communication from the Commission Rules for the Financial management of the CFSP Missions*.

60 — Žr. minėtą Komunikatą C(2012)4052/F1. Šis komunikatas nėra prieinamas visuomenei, jis nurodytas minėtoje Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 18/2012.

61 — Papildomai pažymiu, kad Reglamente Nr. 966/2012 taip pat atsižvelgiama į BUSP ypatumus.

62 — Žr. UPPT metinę ataskaitą anglų kalba, pateikiamą http://ec.europa.eu/dgs/fpi/documents/fpi_activity_report_2012_en.pdf.

63 — Per teismo posėdį *Eulex Kosovo* atstovas vis dėlto teigė, kad sprendimas, ar pasirinkti *Starlite*, ar *Elitaliana*, buvo politinis, ir tai prieštarauja jos rašytiniams dokumentams.

64 — Pažymiu, kad viešųjų sutarčių vykdant misijas teisėtumo kontrolės klausimas Bendrajame Teisme jau buvo iškeltas byloje T-511/08 dėl Europos Sąjungos policijos misijos Afganistane (EUPOL Afghanistan), įsteigtos 2007 m. gegužės 30 d. Tarybos bendraisiais veiksmais 2007/369/BUSP (OL L 139, p. 33). Tačiau atsakius ieškinio jis buvo išbrauktas iš registro (žr. Bendrojo Teismo pirmininko nutartį *Unity OSG FZE / Taryba ir EUPOL Afghanistan*, T-511/08, EU:T:2010:138).

65 — 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, p. 30).

66 — Be to, pažymiu, kad Sutarčių sudarymo procedūrų vykdant Sąjungos išorės veiksmus praktiniame vadove (PRAG 2014) reglamentuojamos sutarčių sudarymo procedūros, taikomos visoms ES išorinės pagalbos sutartims, finansuojamoms iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto (*Budget*) ir 10-ojo Europos plėtros fondo (EPF), žr. <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/document.do?chapterId=1.&id=241>. Ginčijamame *Eulex Kosovo* skelbime apie konkursą nurodytas tuo metu galiojusios redakcijos vadovas, žr. skelbimo apie konkursą 1 išnašą (*Service Contract Notice, Helicopter support to EULEX Mission in Kosovo n° 2, Pristina Kosovo*), OJ/S S200 18/10/2011 n° 324817-2011-EN (iš bylos medžiagos, pateiktos Bendrajam Teismui byloje, kurioje priimta skundžiama nutartis).

veiksmingas vidaus kontrolės priemonės⁶⁷. Be to, Finansiniame reglamente Nr. 1605/2002 pabrėžiama, kad į sutartis, pasirašytas su fiziniais asmenimis, turi būti įtraukti bendrieji viešųjų pirkimų principai, nustatyti šio reglamento V antraštinės dalies pirmoje dalyje ir to paties reglamento IV antraštinės dalies antroje dalyje dėl išorės veiksmų⁶⁸.

57. Kalbant apie valdymo būdą, pažymėtina, jog iš Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 166 straipsnio 1 dalies b punkto matyti, kad dėl veiksmų, kurių imamasi BUSP srityje, tarp Komisijos ir fizinių ar juridinių asmenų, atsakingų už atitinkamų veiksmų įgyvendinimą, turi būti pasirašyta sutartis arba susitarimas dėl dotacijos. Be to, Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 167 straipsnyje sąvoka „perkančioji organizacija“ apibrėžiama kaip „nacionalinė arba tarptautinė viešojo sektoriaus institucija arba *fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie yra pasirašę su Komisija finansavimo susitarimą ar dotacijos susitarimą išorės veiklai įgyvendinti*“.

58. Šioje byloje iš skelbimo apie konkursą matyti, kad jis buvo susijęs su gabenimo sraigtasparniu, teikiant skubią medicininę pagalbą, paslaugomis (*helicopter emergency medical service*) ir greitosios oro transporto pagalba (*air ambulance service*) paslaugomis. Todėl manau, kad nagrinėjamos paslaugos buvo bent daugiausia civilinio pobūdžio. Be to, skelbime apie konkursą kaip perkančioji organizacija (*contracting authority*) buvo nurodytas misijos vadovas, tad jam taikomos minėtos Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 166 ir 167 straipsnių nuostatos⁶⁹.

59. Šiuo atžvilgiu pažymiu, kad Bendrųjų veiksmų 2008/124 16 straipsnio nuostatose nėra jokios reikšmingos informacijos, kuri padėtų nustatyti Sąjungos teismų jurisdikciją, išskyrus šios nuostatos 3 dalį. Iš tiesų apie šią jurisdikciją galima spręsti iš visų su Sąjungos biudžeto vykdymu susijusių nuostatų, iš kurių darytina išvada, kad galiausiai atsakomybė tenka Komisijai.

60. Nors Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo jurisdikcija nagrinėti ginčus dėl viešojo pirkimo sutarčių, sudarytų Sąjungos išorės veiksmų srityje, nustatyta, tokių sutarčių sudarymas galėtų būti nepriskirtas Sąjungos teismų jurisdikcijai, jeigu sutartys būtų susijusios su karinio pobūdžio veiksmis. Iš tiesų, kaip jau buvo nurodyta, atsižvelgiant į ESS 41 straipsnį karinio arba gynybinio pobūdžio operacijos finansuojamos iš valstybių narių biudžetų, nebent Taryba nuspręstų kitaip. Tačiau civilinio pobūdžio viešojo pirkimo sutarčių atveju Teisingumo Teismo jurisdikcija yra nepaneigiama⁷⁰.

61. Galiausiai, kalbant apie trečiųjų valstybių dalyvavimą finansuojant operacijas, kuriomis siekiama civilinių tikslų, pakanka nurodyti Bendrojo Teismo sprendimą byloje *Nexans France / Bendroji įmonė Fusion for Energy*⁷¹, iš kurio matyti, kad trečiųjų valstybių biudžeto naudojimas nekliudo taikyti Sąjungos teisės normų ir Sąjungos teismams atlikti kontrolės. Be to, Finansiniame reglamente Nr. 1605/2002 numatyta galimybė naudoti išorės subjektų, pavyzdžiui, trečiųjų valstybių, finansavimą, kartu taikant Sąjungos biudžeto vykdymo taisykles⁷².

VI – Papildomos pastabos

62. Papildomai norėčiau pateikti keletą trumpų pastabų dėl apeliacinio skundo, kuriuo pradėta ši byla.

67 — Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 18 konstatuojamoji dalis.

68 — Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 45 konstatuojamoji dalis.

69 — Bet kuriuo atveju, jei taip nebūtų, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad reikia remtis funkciniu aiškinimu, jeigu tai yra institucija, kuri, nors įsteigta pagal teisės aktus jai skirtoms užduotims įgyvendinti, tačiau formaliai nėra valstybės administracijos dalis, žr. Sprendimą *Beentjes* (31/87, EU:C:1988:422, 11 punktas).

70 — Dėl nacionalinių viešųjų pirkimų gynybos srityje ir visų pirma produktų, kuriuos perkančioji organizacija įsigijo būtent kariniais tikslais, tačiau kurie galėjo būti labai panašiai pritaikomi civilinėje srityje, žr. Sprendimą *Insinööri-toimisto InsTiimi* (C-615/10, EU:C:2012:324).

71 — T-415/10, EU:T:2013:141.

72 — Žr. Finansinio reglamento Nr. 1605/2002 162–165 straipsnius.

63. Pirmiausia, kiek tai susiję su iš dalies pakeistų Bendrųjų veiksmų 2008/124 padariniais skundžiamos nutarties kontrolei, neginčijama, jog šių veiksmų 15a straipsnyje patvirtinama, kad *Eulex Kosovo* gali kreiptis į teismą, o jų 16 straipsnyje nustatyta *Eulex Kosovo* atsakomybė dėl bet kurio skundo ir prievolės, atsiradusios dėl jos įgaliojimų vykdymo nuo 2014 m. liepos 15 d.⁷³ Tad pagal šiuo metu galiojančią teisę teisiniai teisėtumo kontrolės Bendrajame Teisme būdai yra aiškiai nustatyti, tik turi būti laikomasi iš SESV 263 straipsnio kylančių reikalavimų.

64. Vis dėlto ši apeliacinė byla *ratione temporis* susijusi su kitokiomis teisinėmis aplinkybėmis, todėl norėčiau patvirtinti savo poziciją, jog Bendrasis Teismas pagrįstai nepripažino, kad *Eulex Kosovo* neturi atsakovo statuso, tad *Elitaliana* ieškinį reikia laikyti nepriimtinu, o visą apeliacinį skundą atmesti.

65. Iš tiesų, iš dalies pakeisti Bendrieji veiksmai 2008/124 negali niekaip paveikti skundžiamos nutarties teisėtumo. Be to, kalbant apie per teismo posėdį vykusias diskusijas dėl nepriimtimumo grindžiamų prieštaravimų nagrinėjimo tvarkos Bendrajame Teisme ir Teisingumo Teisme, manau, kad Sąjungos teisėje nėra pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima daryti išvadą, kad Bendrasis Teismas motyvuodamas padarė teisės klaidą, nes analizę pradėjo nuo nepriimtimumo dėl *ratione personae* grindžiamo prieštaravimo. Atvirkščiai, manau, kad Bendrojo Teismo pasirinkta nagrinėjimo tvarka yra visiškai pateisinama atsižvelgiant į proceso ekonomiškumo principą⁷⁴.

66. Bet kuriuo atveju Sąjungos teismai ateityje neišvengiamai susidurs su nepakankamos asmenų teisių apsaugos išorės veiksmų srityje problema. Tad diskutuojant dėl misijų ir jų personalo statuso, kadangi jiems yra suteikta privilegijų ir imunitetų, kartu reikia nustatyti teises teisių gynimo priemones, kurios būtų prieinamos asmenims skundžiant misijų priimtus aktus, turinčius poveikį šių asmenų teisėms ir pareigoms.

VII – Išvada

67. Tuo remdamasis, siūlau Teisingumo Teismui atsakyti taip:

Atsižvelgiant į ESS 41 straipsnio 1 ir 2 dalis, Europos Sąjungos teismai turi jurisdikciją priimti sprendimus dėl akto, kuris susijęs su Europos Sąjungos biudžeto vykdymu ir kurį priėmė subjektas, įsteigtas pagal aktą, kuriam taikoma ES sutarties V antraštinė dalis dėl Europos Sąjungos išorės veiksmų ir bendros užsienio ir saugumo politikos, teisėtumo.

73 — Šiuo atžvilgiu *Eulex Kosovo* savo pastabose kėlė klausimą dėl iš dalies pakeistų Bendrųjų veiksmų 2008/124 15a straipsnio taikymo atgaline data. Atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo 2014/349 2 straipsnį, manau, kad 15a straipsnis taikytinas nuo jo įsigaliojimo, t. y. 2014 m. birželio 12 d.

74 — Šiuo klausimu norėčiau pažymėti, kad, priešingai mano rekomendacijoms išvadoje, pateiktoje byloje *Šveicarija / Komisija* (C-547/10 P, EU:C:2012:565), taip pat generalinio advokato Ruiz-Jarabo Colomer išvadai byloje *Taryba / Boehringer* (C-23/00 P, EU:C:2001:511), Teisingumo Teismas pripažino Bendrojo Teismo praktiką, pagal kurią jis nenagrinėja ieškinio priimtimumo, jeigu numato ieškinį atmesti iš esmės. *A maiori ad minus*, kiek tai susiję su nepriimtimumu grindžiamų prieštaravimų nagrinėjimo tvarka, Teisingumo Teismas negali kritikuoti Bendrojo Teismo pasirinkimo.